

SPRAWOZDANIE
PRZEWODNICZĄCEGO GMINNEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO
ds. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
Z REALIZACJI W 2021 ROKU
GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2017-2022 W MIEŚCIE I
GMINIE KOLBUSZOWA

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Kolbuszowa w składzie:

1. Małgorzata Hariasz – przedstawiciel Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej
2. Helena Chmielowiec, Maria Kukuła – przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej
3. Beata Chmielowiec – Przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Kolbuszowej
4. Aneta Starzec, Magdalena Tomaszewska – przedstawiciel Zespołu Oświatowego w Kolbuszowej
5. Halina Kiwak – przedstawiciel Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kolbuszowej
6. Katarzyna Chudzik – przedstawiciel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej
7. Anna Stącel – przedstawiciel Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Kolbuszowej
8. Renata Bomba – przedstawiciel Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Kolbuszowej
9. Ewa Wójcicka – przedstawiciel Parafialnego Zespołu Caritas w Kolbuszowej

W 2021 r. Burmistrz Miasta i Gminy Kolbuszowa, na wniosek Dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 1, odwołał pracownika tej placówki, panią Anetę Starzec z pełnienia funkcji członka Zespołu Interdyscyplinarnego. Jako nowy przedstawiciel oświaty powołana została pani Magdalena Tomaszewska ze Szkoły Podstawowej Nr 2 w Kolbuszowej. W związku ze śmiercią pani Heleny Chmielowiec – reprezentującej w Zespole Interdyscyplinarnym

Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej, jako przedstawiciela tej instytucji powołano do Zespołu panią Marię Kukuła.

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta i Gminy Kolbuszowa na lata 2017 – 2022.

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego podejmowane w 2021 r. to:

- diagnoza problemów przemocy w rodzinie,
- integrowanie i koordynowanie działań jednostek wchodzących w skład Zespołu oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W celu rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie w 2021 r. Zespół Interdyscyplinarny powoływał Grupy Robocze do pracy w indywidualnych przypadkach. Skład Grupy Roboczej ustalany był przez Przewodniczącego Zespołu po przeanalizowaniu informacji zawartych w formularzu Niebieska Karta A dotyczącego danej rodziny.

W skład Grup Roboczych wchodził przedstawiciele: Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej (w tym asystenci rodzin), Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej, Komendy Powiatowej Policji w Kolbuszowej, Zespołu Oświatowego w Kolbuszowej, Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kolbuszowej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Kolbuszowej.

Skład Grup Roboczych ustalany był w zależności od potrzeb wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. W tym celu Przewodniczący analizował dane zawarte w formularzy „Niebieska Karta – A” i w porozumieniu z koordynatorem grup roboczych oraz pozostałymi członkami ZI, ustalał skład grupy wskazując instytucje, których przedstawiciele będą bezpośrednio zaangażowani w rozwiązanie problemu rodziny w ramach Grupy Roboczej. W 2021 roku odbyło się 5 osobistych posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 8 posiedzeń zdalnych.

W 2021 r., ze względu na epidemię wirusa SARS-CoV-2, kontynuowano pracę zgodnie z rekomendacjami Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w zakresie organizacji Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Formularze NK były jak dotychczas przesyłane mailowo do członków Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI). Członkowie ZI byli zobowiązani do systematycznego zapoznawania się z przesyłanymi informacjami i podejmowania działań w poszczególnych sprawach, zgodnych z zakresem odpowiedzialności i własnymi kompetencjami. W ramach zdalnych posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego Przewodnicząca ZI wraz z koordynatorem Grup Roboczych raz w miesiącu analizowała karty, które wpłynęły do Zespołu. Na podstawie tej analizy oraz po zapoznaniu się z notatkami pracowników socjalnych, przedstawiana była mailowo propozycja powołania lub nie powoływania grup roboczych dotyczących poszczególnych rodzin a także propozycja zamknięcia grup już działających.

Notatki dotyczące powyższych spraw były przesłane mailowo do członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego prosił członków Zespołu Interdyscyplinarnego o zapoznanie się z informacjami zawartymi w notatce i odniesienie się do propozycji w terminie do 3 dni. Po skonsultowaniu spraw Zespół Interdyscyplinarny ostatecznie podejmował decyzję o powoływaniu lub nie powoływaniu grup w poszczególnych sprawach. Skład grup ustalał Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego po konsultacji z członkami Zespołu i pracownikiem socjalnym.

W 2021 r. w Gminie Kolbuszowa sporządzono 56 „Niebieskich Kart A”. Spośród wypełnionych formularzy 41 wszczyła procedurę „Niebieska Karta – A” a 16 było kolejnymi kartami w procedurach już się toczących (ponowna „Niebieska Karta – A”). W 2021 r. Zespół Interdyscyplinarny wszczyła procedury po wpłynięciu wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” od: przedstawicieli Policji (30 zgłoszeń), jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (10 zgłoszeń), ochrony zdrowia (1 zgłoszenie). Podczas posiedzeń grup roboczych sporządzono 29 „Niebieskich Kart C” i 23 „Niebieskie karty D”.

Zgodnie z danymi, pochodzącymi z wpływających do Zespołu Interdyscyplinarnego Niebieskich Kart – A, zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Kolbuszowa wystąpiło w 86 rodzinach. W 75 rodzinach przemoc zarejestrowano raz w roku, w 9 rodzinach zdarzenia takie wystąpiły od 2 do 5 razy a w 2 rodzinach 6 razy w roku lub

częściej. Najczęściej zgłaszane przez osoby pokrzywdzone formy przemocy to: przemoc psychiczna/emocjonalna, przemoc fizyczna, przemoc ekonomiczna, seksualna i zaniedbywanie.

W 2021 roku w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego pracowało 93 grupy robocze, z których 30 grup utworzono w roku sprawozdawczym.

Zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Kolbuszowa w 2021 r. dotyczyło 86 rodzin, w tym 182 osoby. Osoby dotknięte przemocą to przede wszystkim kobiety – 83 osoby (ok. 46% poszkodowanych w 2021) r. i dzieci – 85 osób (w większości do 13 r. ż.) (ok. 47 %). Na terenie gminy występuje także przemoc wobec mężczyzn. Są to jednak przypadki mniej liczne – ok. 9 % wszystkich poszkodowanych w 2021 r.

W ciągu ostatnich lat, kobiety stanowiły niewielki odsetek, jako sprawcy przemocy. Spośród 88 osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie zdecydowana większość to mężczyźni (77 osób – ok. 88 %).

Zespół Interdyscyplinarny działając na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dokonał 7 zgłoszeń o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie. Zgłoszenia te przekazano do Prokuratury.

W 2021 r. Zespół Interdyscyplinarny na wniosek członków Grup Roboczych zakończył 59 spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym:

- 51 na podstawie § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

- 8 na podstawie § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

DZIAŁANIA PROWADZONE PRZEZ POSZCZEGÓLNE INSTYTUCIE ZAANGARZOWANE W PRACĘ ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I REALIZACJĘ W 2021 ROKU GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2017-2022 W MIEŚCIE I GMINIE KOLBUSZOWA

Według danych M-GOPS w Kolbuszowej, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w 2021 r. prowadzili następujące działania pomocowe na rzecz osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie:

1. działania podjęte wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie:

podjęte działania	liczba osób
monitoring, praca socjalna	182
udzielanie szeroko rozumianego poradnictwa; wskazanie możliwości skorzystania z bezpłatnego poradnictwa: socjalnego, rodzinnego, medycznego, zawodowego, prawnego oraz pomocy psychologicznej – wskazanie miejsc, w których można uzyskać specjalistyczną pomoc (prawną, terapeutyczną, medyczną, psychologiczną) w środowisku lokalnym	83
wsparcie OPS (świadczenia pieniężne, pomoc finansowa, rzeczowa, wydanie kart żywności POPŻ)	46
motywowanie do skorzystania z bezpłatnych konsultacji psychologicznych oraz udziału w grupie wsparcia	22
wskazanie możliwości skorzystania z pomocy specjalistycznej dla osób współuzależnionych	19
porady indywidualne psychologa w ramach projektu „Przemocy mówimy NIE w Gminie Kolbuszowa” – edycja 2021	9
motywowanie do skorzystania z pomocy psychologicznej w ramach terapii rodzinnej, spotkań rodzinnych	9
skierowanie i udział w grupie wsparcia w ramach projektu „Przemocy mówimy Nie w Gminie Kolbuszowa” – edycja 2021	12
skierowanie na bezpłatne konsultacje prawne	6
skierowanie do Domu Dziennego Pobytu Senior +	3

2. działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

podjęte działania	liczba osób
monitoring, praca socjalna	86
rozmowy motywujące do zmian zachowania i powstrzymywania się od nadużywania alkoholu	70
motywowanie do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego i terapii uzależnień,	39
skierowanie do programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy	9
wsparcie OPS (świadczenia pieniężne, pomoc finansowa, rzeczowa)	9
skierowanie na konsultacje do specjalisty w zakresie pracy z os. stosującymi przemoc/terapeutą uzależnień w ramach projektu „Przemocy mówimy Nie w Gminie Kolbuszowa” – edycja 2021	8
zgłoszenie do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk	7

Wydanie karty na żywność (POPŻ)	7
wniosek do Prokuratury Rejonowej w Kolbuszowej w sprawie wszczęcia postępowania mającego na celu złożenia w Sądzie Rodzinnym wniosku o przymusowe leczenie odwykowe	5
wniosek do sądu (wydział karny) o zastosowanie środków zapobiegawczych	1

3. działania podejmowane wobec świadków przemocy w rodzinie

podjęte działania	liczba osób
udzielanie szeroko rozumianego poradnictwa, wskazanie miejsc, w których można uzyskać specjalistyczną pomoc (prawną, terapeutyczną, medyczną, psychologiczną) w środowisku lokalnym, praca socjalna	50
motywowanie do działań na rzecz poprawy zachowania sprawcy, praca socjalna	5

4. działania podejmowane wobec dzieci doświadczających przemocy w rodzinie

podjęte działania	liczba osób
wsparcie pedagoga szkolnego,	53
pomoc w formie dożywiania dzieci	21
wskazanie możliwości skorzystania ze wsparcia poradni psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci (motywowanie, kierowanie),	10
pomoc dydaktyczna, konsultacje	10
działania kompensacyjno-wyrównawcze	4
wsparcie asystenta rodziny	4
wniosek do Sadu rodzinnego o rozpoznanie sytuacji małoletnich dzieci	2
wsparcie w formie usług specjalistycznych	1

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie Miasta i Gminy Kolbuszowa w 2021 r. po przeprowadzonych interwencjach domowych przedstawiciele Policji sporządzili 45 „Niebieskich Kart A”. Przedstawiciele Policji brali udział w pracach każdej grup roboczych, powołanej przez przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. W związku z przemocą w rodzinie w 2021 r.

- 14 mężczyzn było izolowanych do wytrzeźwienia w izbie wytrzeźwień,
- 4 zatrzymanych na podst. art. 15 a Ustawy o Policji,
- 2 zatrzymanych na podst. art. 244 KK,

— wobec 1 mężczyzny został wydany nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego najbliższego otoczenia oraz zakaz zbliżania się do mieszkania i jego najbliższego otoczenia.

Problem przemocy w rodzinie poruszany był podczas 2 spotkań przedstawicieli Policji z rodzicami z terenu Gminy Kolbuszowa w ramach wywiadówek oraz podczas 1 spotkania z gronem pedagogicznym.

Według danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej w 2021 r. w ramach prac w Zespole Interdyscyplinarnym i Grupach Roboczych członkowie Komisji przeprowadzali rozmowy z osobami nadużywającymi alkoholu, wobec których prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”. Osoby podejrzane o bycie sprawcami przemocy, wobec których została sporządzona NK, motywowano do dobrowolnego leczenia odwykowego. Członkowie Gminnej Komisji brali udział we wszystkich Grupach Roboczych, gdzie sprawcy byli pod wpływem alkoholu.

W pracę Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych zaangażowany był również Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej. W ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie kurator zawodowy Sądu Rejonowego w Kolbuszowej – Anna Stącel uczestniczyła w trzech posiedzeniach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i we wszystkich posiedzeniach zdalnych. Jako kurator była członkiem i uczestniczyła w pracach 4 grup roboczych, w ramach działań wobec rodzin, objętych postępowaniem wykonawczym kuratora rodzinnego. Kurator udzielał informacji sprawcom przemocy na temat możliwości udziału w terapii rodzinnej, motywował ich do podjęcia bądź kontynuowania leczenia odwykowego. Z uwagi na brak poprawy sytuacji (nadużywanie przez nadzorowanego napojów alkoholowych), w jednej z w/w rodzin kurator rodzinny wystąpił z wnioskiem do Prokuratury Rejonowej w Kolbuszowej o zastosowanie leczenia odwykowego.

Parafialny Zespół Caritas w Kolbuszowej, którego przedstawiciel również bierze udział w pracy Zespołu Interdyscyplinarnego udzielał pomocy finansowej osobom dotkniętym przemocą. Pomoc ta była udzielana w postaci talonów na żywność, leki, wsparcie finansowe na zakup wyrobów medycznych. Pomoc tego rodzaju udzielana była po zgłoszeniu przez członków grup roboczych potrzeby wsparcia dla poszczególnych osób, dotkniętych pomocą.

W posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie bierze również udział przedstawiciel oświaty – pedagog szkolny. Przedstawiciel

oświaty będący członkiem ZI w 2021 r. osobiście brał udział w pracach dwóch grup roboczych, dotyczących rodzin uczniów szkoły, w której pracuje. Jako członek ZI jest w stałym kontakcie z pedagogiem szkolnym, któremu przekazuje problem i współpracuje przy przygotowywaniu plan działań szkoły dla dzieci, których rodziny objęte są procedurą Niebieskiej Karty. Przedstawiciel oświaty czuwa nad wypełnianiem przez przedstawicieli oświaty podjętych zobowiązań w ramach planu pomocy, na bieżąco konsultowane są z GR i ZI wszelkie uwagi i zastrzeżenia.

Do pracy w grupach roboczych, dotyczących dzieci z rodzin objętych procedurą NK uczących się w innych szkołach na terenie Miasta i Gminy Kolbuszowa przedstawiciel oświaty opiniował w sprawie powołania pedagogów i nauczycieli ze szkół, do których dzieci uczęszczają.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej w 2021 r. prowadziło działania pomocowe wobec osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie z terenu Gminy Kolbuszowa. Działania podejmowane przez PCPR w Kolbuszowej wobec osób doświadczających przemocy i sprawców przemocy to: konsultacje terapeutyczne, poradnictwo socjalne i rodzinne, poradnictwo i pomoc prawna, poradnictwo i pomoc psychologiczna. Ponadto pracownicy PCPR w Kolbuszowej kontynuowali prowadzenie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizowało program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie (PKE). Zespół Interdyscyplinarny, Grupy Robocze i OPS w 2021 r. motywowały 75 osób do udziału w programach. Prowadzono rozmowy motywująco-wyjaśniające, przedstawione były pozytywne efekty udziału w programie (poprawa relacji rodzinnych, nauka umiejętności opanowania agresji, nabycie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez użycia przemocy itp.), wskazywano placówkę realizującą program, przekazywano dane kontaktowe placówki. W 2021 r. ww. instytucje skierowały 9 osób do udziału w PKE.

W 2021 roku również Polski Komitet Pomocy Społecznej, prowadził działania służące udzielaniu pomocy osobom dotkniętym przemocą. Zadania te zostały podjęte w ramach prowadzonej przez stowarzyszenie Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej. Wychowankowie Świetlicy dla dzieci i młodzież, którzy wychowują się w rodzinach zmagających się z różnego typu problemami, rodzinach dysfunkcyjnych, w których często występuje zjawisko przemocy. Do zadań świetlicy należy wspieranie rodziny w spełnianiu jej podstawowych funkcji przez objęcie dziecka działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi, zapewnienie pomocy rodzinie i dzieciom sprawiającym problemy

wychowawcze, zagrożonym demoralizacją, przestępczością lub uzależnieniami. W roku sprawozdawczym Świetlica kontynuowała swoje działania mające na celu wsparcie kompetencji rodziców pod kątem budowania właściwych relacji z dziećmi – relacji wolnych od przemocy.

Z danych zawartych w sprawozdaniu z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2022 wynika, że wszystkie instytucje zaangażowane w pracę Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie podejmowały w 2021 roku skuteczne działania zmierzające do zmniejszenia skutków zjawiska przemocy w rodzinie i ochrony ofiar tej przemocy w Mieście i Gminie Kolbuszowa. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych dzięki współpracy wielu instytucji pomogła rozwiązać wiele problemów, z jakimi zmagają się rodziny naszego regionu.

Biorąc powyższe pod uwagę zasadnym jest kontynuowanie pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w kolejnych latach.

Renata Bonina